

ГОДИШЕН ДОКЛАД НА ПРОЗРАЧНОСТ НА БАКР ЗА 2012 г.

Този доклад е изготвен в изпълнение на изискването на анекс I, секция E, част III от Регламент (ЕС) No 1060/2009 от 16 септември 2009 г. и т. 6 от Вътрешните правила за управление на конфликти на интереси на „БАКР - АГЕНЦИЯ ЗА КРЕДИТЕН РЕЙТИНГ” АД (БАКР) и обхваща дейността на агенцията през 2012 г.

1. Юридически статус, структура на собствеността и управление на БАКР през 2012 г.

БАКР е частна компания, учредена като акционерно дружество през 2002 г. Адресната регистрация на седалището е в София, бул. “Христо и Евлоги Георгиеви” № 95, ет.1, ап.1. Не са регистрирани клонове и няма дъщерни дружества.

Основната дейност на БАКР е в областта на изготвяне на анализ за кредитоспособността и определяне на кредитен рейтинг на фирми и институции, в т.ч. търговски фирми и производствени предприятия, финансови и кредитни институции, общини и др.

През 2012 г. няма промени в юридическия статус и структурата на собствеността. Не са регистрирани клонове и дъщерни дружества. Не са настъпили промени в акционерната структура на БАКР. Капиталът на агенцията към 31.12.2012 г. е 50 000 лева със следните акционери:

- a) Христо Михайловски – 57,305%;
- b) Корпоративно управление АД – 37,951%;
- c) Соня Софронова – 4,744 %

През 2012 г. БАКР не е придобивала собствени акции.

През отчетната година завърши напълно процедурата по ликвидация на свързаното с БАКР „Дружество за икономически анализи” АД.

Съвет на директорите.

Задължение на Съвета на директорите на БАКР е да подsigури:

(a) независимост на дейността на агенцията от всякакво политическо и икономическо влияние и ограничения;

(b) изпълнение на нормативните изисквания, регулиращи дейността на рейтинговите агенции и изграждане на адекватна система за вътрешен контрол;

(c) приемането на писмени процедури за идентифициране, управление и разкриване на конфликт на интереси в агенцията и контрола за тяхното изпълнение.

СД заседава най-малко веднъж на три месеца. По предложение на всеки един член от СД могат да се свикват и извънредни заседания.

През 2012 г. има промени в състава на Съвета на директорите. С решение на Общото събрание на дружеството за член на СД е избран Васил Петров Василев и към този момент СД има следния състав:

МАРИАНА АТАНАСОВА АСЕНОВА – независим член
ХРИСТО ИЛАРИОНОВ МИХАЙЛОВСКИ
КАТЕРИНА ДОБРЕВА МИХАЙЛОВСКА
ИВАН ХРИСТОВ ПЕТРУНОВ – независим член
ВАСИЛ ПЕТРОВ ВАСИЛЕВ – независим член

Роля на независимите членове

- Независимите членове на СД наблюдават процеса на развитие на методологиите и политиките при присъждане на кредитните рейтинги; управлението и вътрешния контрол; ефективността от прилагането на правилата за конфликт на интереси;
- Изказват мнения, адресирани до СД по тези въпроси.

Поради промяната в СД и увеличеният обем на работа по съгласуване на нормативната уредба през юли 2012 година на заседание на СД бе прието ново разпределение на специфичните задачи на независимите членове. Д-р Мариана Асенова и г-жа Катерина Михайловска да отговарят за ефективността на мерките и процедурите за гарантиране, откриване, отстраняване или управление и оповестяване на конфликти на интереси. Г-н Васил Василев наблюдава ефективността на системата на агенцията за кредитен рейтинг за вътрешен контрол на качеството по отношение на дейностите по определяне на кредитен рейтинг. Г-н Иван Петрунов остава отговорен за формиране на политиката и за развитие на методологиите за кредитен рейтинг в БАКР. Независимите членове на СД не участват в процеса по изработване и присъждане на кредитни рейтинги.

Надзорник на съобразността е г-жа Мариана Асенова, доктор по икономика и преподавател в Софийския университет. Прокурист е г-н Кирил Григоров, доктор по икономика.

2. Рейтингов процес

а) Рейтингов комитет

Рейтинговият Комитет на БАКР се състои от служители на дружеството, притежаващи необходимите експертни познания и опит. Решенията на Рейтинговия Комитет за присъждане на кредитен рейтинг се взимат след подробно обсъждане и единодушие от всички членове. Отделни анализатори на БАКР не могат да присъждат кредитни рейтинги самостоятелно.

б) Методологии

Рейтинговият комитет следи за необходимостта, разглежда и приема всяка промяна в процедурите и методологиите на БАКР, както и всички други елементи от процеса, имащи отношение към високото качество на кредитния рейтинг. Промяна, прекратяване на прилагането или замяна на рейтингова методология се извършва с решение на РК.

с) Кодекс за професионално поведение (Кодекс на БАКР)

БАКР работи в съответствие с Кодекс за професионално поведение (Кодекс на БАКР), приет през 2006 г. и актуализиран през 2011 г.

д) Оттеглени кредитни рейтинги

Оттеглянето на кредитен рейтинг представлява отказ на БАКР от използването на присъден кредитен рейтинг и отразява актуалното становище на агенцията за кредитоспособността на рейтингования обект.

Оттеглянето на кредитен рейтинг става с решение на Рейтингов комитет на БАКР и се означава със символа (о). БАКР оповестява оттеглянето на кредитен рейтинг, като в информацията се включва и обосновка на решението за оттегляне.

През 2012 г. БАКР е оттеглила присъдения кредитен рейтинг на следните корпоративни рейтингови субекти – „Д и Д Експрес” ЕООД, „Алианс Принт” ЕООД, „Овергаз Инк.” АД.

3. Персонал

Всеки кредитен рейтинг се изработва от специално формиран за целта екип от финансови анализатори. Екипът се ръководи от водещия финансов анализатор и се състои от още един или двама финансови анализатори според вида на рейтинговия обект. Ролята на финансовите анализатори е да пресъздадат цялостна и ясна картина за състоянието на обекта на рейтингова оценка и за рисковите фактори, които биха могли да повлияят на бъдещото му развитие. В процеса на работа анализаторите са длъжни да събират максимално актуални и достоверни данни. Тяхно задължение е да проверяват събраната информация, съпоставяйки различни източници, които биват изрично посочвани в доклада.

Анализаторската дейност е насочена към оценка на способността на оценявания обект да изпълнява навременно задълженията си, поради което след разглеждането на всеки рисков фактор трябва да бъде конкретно упоменато неговото значение в цялостната оценка на риска. Даваната от анализаторите оценка както на отделните рискови фактори, така и на цялостното състояние на обекта на оценяване трябва да бъде непредубедена и независима. Анализаторите не трябва да допускат тя да бъде повлияна от лични или чужди интереси.

Персоналът на БАКР е назначен по трудови договори, като заплащането и оценката на дейността на анализаторите не зависи от заплащането по договора за кредитен рейтинг.

4. Описание на системата за архивиране и съхраняване на информацията

БАКР съхранява следната информация, свързана с процеса на изработване и присъждане на кредитен рейтинг:

- *имената на анализаторите взели участие в изработването на кредитния рейтинг, протокол от Рейтинговия комитет, информация дали кредитният рейтинг е бил поискан или не;*
- *счетоводни документи за получените плащания, свързани с присъждането и ползването на кредитния рейтинг;*

- ползваната методология и процедурата за изработване и присъждане, кредитния доклад и вътрешните междинни документи по време на изработването на кредитния рейтинг;
- вътрешната и външната кореспонденция (вкл. електронните съобщения), свързана с изработването на кредитния рейтинг.

БАКР съхранява тази информация не по-малко от пет години след присъждане на кредитния рейтинг. Предвид конфиденциалността на част от информацията, необходима за изготвянето на оценка на нивото на кредитоспособност, събраните от анализаторите от публични източници и от срещи с мениджмънта данни за обекта на оценка, предоставената от клиентите счетоводна информация, предварителните анализи по отделните секции на кредитния доклад, предварителния и окончателния доклад за кредитоспособност се съхраняват в изградена за нуждите на БАКР мрежова информационна система с лимитиран достъп, базирана на собствен физически сървър, осигурен в самостоятелно помещение. Информацията, постъпила на хартиени носители се съхранява в оборудван със СОТ архив в офиса на БАКР. Постъпилата в електронен вид информация се архивира веднъж месечно върху самостоятелни носители и се съхранява в съобразено с изискванията за сигурност помещение извън офиса на агенцията.

5. Функция по надзор на съобразността през 2012 г.

Надзорникът на Съобразността следи и идентифицира всеки настоящ и потенциален конфликт на интереси, който може да повлияе върху служителите, които участвуват във взимането на решенията в рейтинга. Надзорникът на Съобразността наблюдава по какъв начин БАКР и нейните служители спазват нормативните документи, регулиращи работата на рейтинговите агенции, Кодекса за професионално поведение и други вътрешни правила и процедури. Надзорникът на Съобразността трябва да изпълнява тези задължения, като освен това се ангажира редовно да контролира служителите за спазване на тези стандарти. Този контрол се извършва чрез документални проверки, разговори със служителите, както и чрез персонално присъствие на заседания на Рейтинговия комитет. Резултатите от проверките намират място в ежегодните доклади на Надзорника. Въз основа на тези доклади Съветът на директорите е длъжен да предприеме необходимите мерки за отстраняване на пропуските и повишаване на ефективността на вътрешните управленски и контролни системи.

В съответствие с приетия план за работа през 2012 г. Надзорникът на Съобразността извърши проверки в следните направления:

- а) Преглед на прилаганите от БАКР методологии, проверка за актуалност;
- б) Проверка за потенциални конфликти на интереси;

- а) Методологиите се актуализират най-често вследствие промени в нормативната уредба на икономиката и финансово-счетоводната отчетност. Прокуристът на БАКР е отговорен да следи за резултатите от валидацията на методологиите и рейтинговите модели и при необходимост да иницира промени в тях. В зависимост от вида на документа и спецификата на дейността се съставят работни групи за подготовка на предложенията. Промените в методологиите се обсъждат и приемат от Рейтинговия комитет на БАКР. Прокуристът докладва за своята работа на Рейтинговия комитет, изпълнителния директор и Съвета на директорите. Основна отговорност на прокуриста по тази функция е регулярният преглед и актуализацията на методологиите за кредитен рейтинг, за което той докладва при възникване на необходимост от промени. Контрол на

дейността по вътрешен преглед осъществяват изпълнителният директор и СД.

През пролетта на 2012 г. беше извършена и валидация на методологията „Рейтинг на финансовата сила на банките” на БАКР на базата на присъдени кредитни рейтинги за периода 2006-2011 г.

Валидацията на рейтинговите системи се състои от два основни компонента:

- Валидация на рейтинговата система и съответно оценка на нейните рискови компоненти;
- Валидация на рейтинговия процес, като фокусът тук е върху реализацията на рейтинговата система.

БАКР провежда бектестинг за всички присъдени от нея кредитни рейтинги по различните пазарни сегменти и по специфични за всеки сегмент показатели. Задачата на този метод е да установи правилно ли е определено равнището на различните рискове по методологията на БАКР и съответно равнището на кредитния рейтинг.

След анализиране на получените резултати от проведената валидация „БАКР – АГЕНЦИЯ ЗА КРЕДИТЕН РЕЙТИНГ” АД направи корекции в използвания модел за изработване на кредитен рейтинг по методологията „Рейтинг на финансовата сила на банките”.

Вследствие на направените корекции в модела бяха постигнати следните положителни резултати:

- Повиши се чувствителността на модела и съответно неговата оценъчна способност;
- Оценката на оперативна среда в банковата система се извършва като се анализират отделно държавния риск и риска на банковия сектор, а относителните им тегла в общата оценка са определени съгласно резултатите от тестовете.
- Подобри се точността на оценката на финансовата сила на банките.

През есента на 2012 г. БАКР направи анализ на нивата на неизпълнение и преходите от едно рейтингово качество в друго за периода 2004-2011 г.

БАКР анализира промените в присъдените рейтинги като средство за оценка на методологиите, по които работи, както и за изчисляването и публикуването на преходни матрици, матрици с проценти на неизпълнение и матрици с вероятност за неизпълнение. Статистиката на преходите и дефолта е количествен инструмент на кредитните агенции за оценка ефективността на кредитните рейтинги.

Повечето агенции за кредитен рейтинг при анализите се базират на статистически данни, като оценките се правят чрез използването на подход, основан на данни от съвкупности за няколко години за определен исторически период от време.

„БАКР–АГЕНЦИЯ ЗА КРЕДИТЕН РЕЙТИНГ” АД анализира преходите и дефолта като изчислява:

а/ преходни матрици /transition matrix/– едногодишна и многогодишна;

б/ проценти на неизпълнение /Default Rate/;

в/ вероятност от неизпълнение /probability of default/.

В този анализ за първи път беше изчислен средният кумулативен процент на неизпълнение (CDR), който представлява оценка на очакваните кумулативни вероятности на просрочие за тригодишен период.

Тригодишни средни проценти на неизпълнение CDR_3

	AAA	AA	A	BBB	BB	B	CCC/C
Avg. CDR three-year	0,00%	0,00%	0,00%	1,96%	6,82%	24,38%	36,26%

- б) *БАКР работи в съответствие с приетите Вътрешни правила за управление на конфликти на интереси. Тези правила имат за цел да подсиgurят непрекъснат процес на идентифициране, недопускане (намаляване) и разкриване на всички действителни или потенциални конфликти на интереси в БАКР в процеса на изработване и присъждане на кредитни рейтинги.*

В протоколи от 16.01.2012 г. и 21.12.2012 г. на Рейтинговия комитет на агенцията финансов анализатор на БАКР е декларирал конфликт на интереси при разглеждане актуализацията на кредитния рейтинг на „Централна кооперативна банка” АД (ЦКБ). Конфликтът на интереси произтича от факта, че финансовият анализатор притежава акции на рейтинговата банка. Вследствие на това той не е участвал във вземането на решение за актуализацията на кредитния рейтинг на ЦКБ. В случая БАКР е действала съгласно приетите Вътрешните правила за управление на конфликти на интереси.

6. Система на управление и политика за ротация на анализаторите на БАКР и нейното прилагане

Принципът на ротацията е регламентиран във Вътрешните правила за конфликт на интерес по следния начин:

- а) старшите анализатори не участват в рейтинговането на една и съща организация или свързани с нея лица повече от четири години;*
- б) анализатори не участват в рейтинговането на една и съща организация или свързани с нея лица повече от пет години;*
- в) други лица, одобряващи кредитни рейтинги, не участват в дейности по определяне на кредитен рейтинг за същото оценявано лице или за свързани с него трети лица през период от повече от седем години;*
- г) цитираните в предходните алинеи лица могат отново да започнат работа по кредитните рейтинги на тези организации след прекъсване от две години;*
- д) проверките за спазването на принципа на ротацията се извършват от офис мениджъра, който докладва резултатите на изпълнителния директор на БАКР.*

7. Финансова информация за доходите на БАКР през 2012 г.

Относителният дял на приходите по отделни видове кредитен рейтинг и кредитни доклади за последните три години са показани в следната таблица:

На база годишен приход

	2010	2011	2012
Корпоративни	13%	5%	4%
Финансови	36%	41%	51%
Застрахователи	28%	22%	23%
Публични	6%	9%	7%

На база приходи от кредитни рейтинги

	2010	2011	2012
Корпоративни	16%	7%	4%
Финансови	43%	53%	61%
Застрахователи	34%	29%	27%
Публични	7%	11%	8%

Приходите от допълнителни дейности през последните три години са следните:

- 2010 г. – 18 % от общите годишни приходи;
- 2011 г. – 23 % от общите годишни приходи;
- 2012 г. - 15% от общите годишни приходи.

Списък на най-големите двадесет клиента на БАКР за 2012г., подреден по азбучен ред по приходи, съгласно т. 5.2. от Вътрешните правила за конфликт на интереси.

1. ЗАД „Алианц България”
2. ЗАД „Армеец „АД
3. „Банка Пиреос България” АД
4. ЗД „Бул Инс” АД
5. ЗАД „БУЛСТРАД ВИЕНА ИНШУРЪНС ГРУП”
6. ПОК „Доверие” АД
7. „ДСК Банк” ЕАД
8. ЗАД „Енергия” АД
9. ТБ „Инвестбанк” АД
10. „Корпоративна търговска банка” АД
11. ЗК „Лев Инс” АД
12. „Общинска банка” АД
13. Община Варна
14. „Правецгаз 1”
15. „Сибанк” ЕАД
16. „Сторакт БГ” ООД
17. „Ти Би Ай Банк” АД
18. „Търговска банка Д” АД
19. „Централна кооперативна банка” АД
20. „Юробанк България” АД

Приходите от първите шест дружества надвишават 5% от общите приходи на БАКР за 2012 г.

Допълнителни услуги, оказвани от БАКР

БАКР предлага следните допълнителни (ancillary) услуги:

- пазарни анализи (на сектори и подсектори на икономиката, предприятия и проекти) и предварителни оценки на икономически тенденции и прогнози;
- анализ и оценка на риска;
- изработване на скоринг модели и скоринг карти за оценка кредитоспособността на корпоративни малки и средни предприятия;
- изработване на скоринг модели и скоринг карти за оценка кредитоспособността на физически лица;
- подготовка и обработка на бази данни и анализи във връзка с Рамковото споразумение Базел II;
- анализи (въз основа на собствена база данни за българските фирми) и определяне на вероятността от неплащане при вътрешнорейтинговия подход за оценка на кредитния риск.